

De historische volgorde van het optreden van de oudtestamentische profeten

door: Kris Tavernier

± 1550 v. Chr.

Het was rond 1550 v. Chr., toen Mozes met het volk Israël uit Egypte trok. Veertig jaar hebben ze toen door de woestijn gezwoven. Mozes mocht het land uiteindelijk niet binnen, en na hem kreeg Jozua de leiding over het volk. Onder Jozua trok Israël het land binnen en werd Kanaän veroverd. Na hem ging het een generatie later snel bergafwaarts met het volk (Joz. 24:31, Richt. 2:6-11), waarop God richters zond.

± 1400-1100 v. Chr.

De tijd van de richters duurde van ongeveer 1400-1100 v. Chr. Ergens in die periode speelt zich ook het verhaal van Ruth af (Ruth 1:1). Een bekende zinsnede uit die periode is: 'in die dagen was er geen koning in Israël; ieder deed wat goed was in zijn eigen ogen' (Richt. 17:6; 21:25; vgl. 18:1; 19:1). Het volk verlangde een koning (1 Sam. 8:4-22). Aan het einde van deze dagen trad de profeet **Samuël** op.

± 1100 v. Chr.

Rond het jaar 1100 v. Chr. werd Saul koning over het volk; hij regeerde 40 jaar. Na hem werd David koning; hij regeerde eveneens 40 jaar. Hij werd opgevolgd door zijn zoon Salomo, die ook 40 jaar geregeerd heeft. Israël was één koninkrijk onder de regering van deze drie koningen. Na Salomo echter scheurde het rijk. Rond het jaar 950 v. Chr. scheurde het rijk in een noordelijk deel (met tien stammen) en een zuidelijk deel (met twee stammen). Het noordelijke rijk kreeg de naam Israël – ook wel Efraïm - met de hoofdstad Samaria. Het zuidelijke rijk was Juda, met de hoofdstad Jeruzalem. De eerste honderd jaar leefden beide rijken haast voortdurend in strijd met elkaar.

± 870 v. Chr.

Elia's optreden begon in de dagen van koning Achab (1 Kon. 17:1), zo'n honderd jaar na de scheuring in een noordelijk en een zuidelijk rijk, en ging voort tijdens de regering van diens opvolger Achazja (2 Kon. 1). Daarna werd hij in de hemel opgenomen (2 Kon. 2). Hij trad op in het noordelijke rijk Israël.

± 850 v. Chr.

Elisa wandelde geruime tijd met Elia (1 Kon. 19:19-21), en werd daarna diens opvolger. Zijn optreden vond plaats onder de regering van de koningen Joram, Jehu, Joahaz en kort onder Joas. Ook hij trad op in het noordelijke rijk Israël.

± 780 v. Chr.

Jona

Een tijdsaanduiding komt in het boek Jona niet voor. Zijn naam wordt echter wel vermeld in 2 Koningen 14:25. Daaruit kan worden afgeleid dat hij reeds profeteerde vóórdat Jerobeam II koning was over de tien stammen, of in elk geval in

het begin van diens regering. Dit was kort na Elisa, want Jerobeam II volgde Joas op als koning van Israël. Hij trad op in het noordelijke rijk Israël.

Joël?

Bij de datering van Joël hoort een vraagteken, de dateringen gaan hier wat uiteen. Wat alvast duidelijk is, is dat hij in het zuidelijke rijk Juda profeteerde. Hij richtte zich tot Juda en zelfs specifiek tot Jeruzalem, de hoofdstad (2:32; 3:1, 17, 18, 20). Hij profeteerde wellicht ergens tussen de tijd van (of: gelijktijdig met) Elisa en de tijd van Jesaja, Hosea en Amos.

± 750 v. Chr.

Amos

Hij profeteerde in de dagen van Uzzia, koning van Juda, en Jerobeam II, koning van Israël (Amos 1:1), kort na Jona. Hij trad op in het noordelijke rijk Israël.

Hosea

Het begin van zijn optreden was tijdens de regering van Jerobeam II, koning van Israël, en van Uzzia, koning van Juda (Hos. 1:1). Hij trad op in het noordelijke rijk Israël. Hij was een tijdgenoot van Amos, hoewel zijn dienst wellicht iets later begon dan die van Amos.

Jesaja

Hij was een tijdgenoot van Hosea, maar trad op in het zuidelijke rijk Juda, in de dagen van de koningen Uzzia, Jotam, Achaz en Hizkia (koningen van Juda). Een opmerkelijke overeenkomst vinden we o.a. door Hosea 5:8 te vergelijken met Jesaja 10:29.

Micha

Deze profeet begon zijn dienst tijdens de regering van Jotam, de zoon van Uzzia, koning van Juda, en vervolgens tijdens de regeringsjaren van zijn opvolgers Achaz en Hizkia (Mi. 1:1). Hij was dus een tijdgenoot van Jesaja. Ook hij trad op in het zuidelijke rijk Juda.

722 v. Chr.

Ballingschap van Israël in Assyrië + onderwerping van het zuidelijke rijk Juda.

± 650 v. Chr.

Nahum?

Bij de profeet Nahum dienen we een vraagteken te plaatsen voor wat betreft de datering van zijn optreden. Zijn profetie gaat over Nineve, de hoofdstad van het Assyrische rijk; en hij voorspelt de ondergang daarvan. Die is gekomen in 612 v. Chr. door het Babylonische rijk. Hij moet dus voor die datum hebben geprofeteerd. Zijn profetie vertoont overeenkomst met de profetieën van Jesaja (10:5-34; 14:24-27), en van Sefanja (2:13-15). Wellicht moet hij ergens tussen Jesaja en Sefanja worden gedateerd, of samen met Sefanja.

Sefanja

Hij trad op onder de regering van Josia, dus ongeveer een eeuw later dan toen Micha begon te profeteren (Sef. 1:1). Hij trad op in het zuidelijke rijk Juda, in de tijd kort voor de Babylonische ballingschap.

612 v. Chr.

Verovering van het Assyrische rijk door het Babylonische rijk.

Habakuk?

Ook bij de profeet Habakuk hebben we geen zekerheid voor wat betreft de datering van zijn optreden. In 1:5-11 echter staat dat de Chaldeeën opgewekt werden in de dagen van Habakuk. Hoogstwaarschijnlijk gaat het hier om het gebeuren dat beschreven staat in 2 Koningen 24:2vv. Dit speelde zich af onder de regering van Jojakim, de derde laatste koning van Juda. Habakuk moet dus mogelijk in zijn tijd of kort daarvoor geplaatst worden. Dat wil dus ook zeggen: (kort) voor de Babylonische ballingschap.

Jeremia

Hij profeteerde vanaf de tijd van koning Josia, in het dertiende jaar van zijn regering. Ook trad hij op onder de regering van diens zoon Jojakim, en in de tijd van koning Sedekia (2 Kron. 36:12), tot aan de wegvoering van Jeruzalem (Jer. 1:2-3). Hij profeteerde dus in het zuidelijke rijk Juda, in de tijd voor de Babylonische ballingschap. Terecht wordt hij wel de wenende profeet genoemd.

605 v. Chr.

Ballingschap van Juda in Babylonië. De wegvoering van enkele edelen naar Babel onder koning Jojakim (2 Kon. 24:1; 2 Kron. 36:7; Dan. 1:1-3).

Daniël

Hij behoorde bij deze bannelingen die weggevoerd werden uit het zuidelijke rijk Juda naar Babel. Hij kwam aan het hof onder koning Nebukadnessar en was daar ook onder koning Belsassar. Tijdens de regering van deze koning werd het Babylonische rijk veroverd door het Medo-Perzische rijk. Daniël maakte de regeringen van koningen Darius de Meder en Kores de Pers (of: Cyrus II) mee. In de regeringsperioden van al deze vorsten heeft hij geprofeteerd.

598-597 v. Chr.

De wegvoering onder koning Jojakim of Jechonia (2 Kon. 24:12-13; 2 Kron. 36:10; Ester 2:6; Jer. 24:1; 52:28).

Ezechiël

Hij was een balling in Babel en een tijdgenoot van Daniël. Zijn optreden begint in het vijfde jaar van de ballingschap van koning Jojakim (Ezech. 1:2). Ezechiël is wellicht samen met deze koning naar Babel gebracht, hij spreekt immers over het vijftiwintigste jaar van *onze* ballingschap (40:1).

587-586 v. Chr.

De wegvoering onder koning Sedekia (2 Kon. 25:1-11, 21; 2 Kron. 36:20; Jer. 52:29).

586 of 587 v. Chr.

De verwoesting van Jeruzalem en de tempel door koning Nebukadnessar.

Obadja?

Obadja spreekt over Juda en Benjamin (vs. 12, 19); over Jakob – de twaalf stammen - (vs. 10, 17, 18; vgl. vs. 20 waar de ballingen van de Israëlieten en van Jeruzalem worden genoemd); en over Sion (vs. 17, 21), d.i. Jeruzalem (vs. 11). Zijn optreden speelde zich dus wellicht af in Juda, het zuidelijke rijk. Hij noemt echter ook beloften voor Israël, het noordelijke rijk. Zijn profetie is hoofdzakelijk gericht tot Edom, en samen met Edom tot alle volken (vs. 15). Een datering is moeilijk. De verovering van Jeruzalem (vs. 11) in 586 of 587 v. Chr. en de (gedeeltelijke) wegvoering van de bewoners in ballingschap (vs. 12-14) lijken als historisch gegeven te worden genoemd. Wellicht trad Obadja dus kort daarna op, wat zou kunnen betekenen dat hij een tijdgenoot van Daniël en Ezechiël geweest is. We lezen echter nergens dat hij mee in ballingschap is gegaan, wat ook weer niet betekent dat het niet zo was; maar het kan ook zo zijn dat hij nog in het land was.

583-582 v. Chr.

Laatste deportatie naar Babel (Jer. 52:30).

539 v. Chr.

Perzische overheersing (2 Kron. 36:20).

525 v. Chr.

De terugkeer van een eerste groep ballingen uit de ballingschap onder Zerubbabel (Ezra 1-4), na verlot door Kores, de Pers (Cyrus II).

± 510 v. Chr.

Haggai

Deze profeet was de eerste van de drie laatste profeten, die optraden nadat Juda uit de ballingschap was teruggekeerd. In zijn profetie wordt als enig jaartal vermeld: het tweede jaar van koning Darius I, niet Darius de Meder, de mederegent van Kores (Hag. 1:1). Dat was ongeveer 16 jaar nadat de eerste groep Joden uit Babel was teruggekeerd.

Zacharia

Twee maanden later dan Haggai begon Zacharia te profeteren onder de teruggekeerde Joden (Zach. 1:1). Uit Zacharia 7:1 blijkt dat hij minstens twee jaar lang als profeet tot het volk heeft gesproken. Haggai en Zacharia hebben ook gelijktijdig geprofeteerd (Ezra 5:1).

486 – 465/465 v. Chr.

Het bewind van koning Xerxes I (Ahasveros). Het verhaal van koningin Ester.

458 v. Chr.

De tweede terugkeer van een groep bannelingen onder Ezra, in het zevende jaar van de regering van koning Artaxerxes, de opvolger van Xerxes I.

445 v. Chr.

De derde terugkeer van een groep bannelingen onder Nehemia, in het twintigste jaar van de regering van koning Artaxerxes.

Maleachi

Haggai en Zacharia waren tijdgenoten van Zerubbabel. Maleachi profeteerde waarschijnlijk in de tijd van Nehemia, of nog later. Dat kan worden afgeleid uit het feit dat hij het volk waarschuwt tegen dezelfde zonden waarmee ook Nehemia zich moest bezighouden. Na Maleachi is er geen profeet meer opgestaan in de tijd van het Oude Testament.

In deze opsomming zijn de profeten **Joël**, **Obadja**, **Nahum** en **Habakuk** vermeld met een vraagteken. In de Schrift vinden we onvoldoende, of in het geheel geen aanwijzingen om op te kunnen maken in welke tijd zij hebben geprofeteerd. De Heilige Geest heeft het niet nodig geacht ons hierover in te lichten; kennelijk was een precieze datering niet van belang voor het verstaan van hun profetie.

Oude Sporen 2009

